



Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke) en Jan Dijkhuizen, werkzaam bij de Graafschap dierenartsen te Vorden, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Hardnekkige luchtwegproblemen door *Mycoplasma bovis*

Luchtweginfectie

Alf kalfjes onthoornen', vermeldde de aantekening in mijn agenda. Een routineklus, dacht ik. Een sociaal babbeltje, de geur van verschroeide haren en klaar.

Ik bekeek de kalveren in het grote strohok met drinkautomaat. Links een groepje jonge kalveren – die ik moest onthoornen – en rechts een groep oudere kalveren die haast van de melk af waren. Van die kalveren had één kalf een hangend oor en lagen andere er lusteloos en met versnelde ademhaling bij. Een luchtweginfectie had toegeslagen. 'Die ene met die oren heb ik al behandeld, maar het wil nog niet echt overgaan', zei de veehouder. Ik stapte het hok in en enkele kalveren begroetten me met een droge hoest. Ook aan de andere kant van de jongveestal vielen bij de jonge pinken een paar chronische longpatiënten op.

'Kun je er niet tegen enten?', vroeg de veehouder. Ik legde hem uit dat er tegen van alles geënt kan worden, maar dat veel factoren meespelen bij luchtweginfecties. Ik wees naar de luchtslurp die frisse lucht via gaten de voergang op blies in plaats van boven de kalveren. En de drinkautomaat met kalveren in verschillende leeftijden in plaats van dezelfde leeftijd. Ook de hoeveelheid kalveren in één hok speelt mee.

Om te weten waartegen geënt moet worden, ging ik op zoek naar een kalf met koorts dat in het begin zat van de luchtweginfectie en nog geen antibioticum had gehad. Vervolgens verdoofde ik het kalf, waarna ik een hoeveelheid steriel water via de luchtpijp de longen in spoot. Ik kon een kleine hoeveelheid licht troebel geworden vloeistof terugzuigen, die naar het laboratorium ging voor onderzoek. Wat ik al vermoedde, kwam eruit: *Mycoplasma bovis* als grootste boosdoener en *Pasteurella multocida* als complicerende factor. De gemotiveerde veehouder ging gelijk aan de slag met het aanbrengen van verbeteringen.



De encyclopedie ***Mycoplasma bovis***



Mycoplasma is op veel bedrijven in stilte aanwezig, maar kan voor hardnekkige luchtwegproblemen zorgen bij jongere dieren. Risicofactoren zijn: overbevolking, een slecht klimaat, wisselende leeftijden bij elkaar, chronisch besmette buurkalveren en een slecht biestbeleid. Opvallende symptomen zijn: een droge hoest, koorts en regelmatig ook oorontsteking. Vandaar het hangende oor.

Mycoplasma alleen zal een

milde luchtwegontsteking geven, maar andere bacteriën profiteren van de schade en weerstandsverlaging die *mycoplasma* aanricht in de longen. *Pasteurella multocida* is er één van en kan voor een ernstige longontsteking zorgen. De besmetting vindt plaats van kalf op kalf, maar kan ook via de melk verspreid worden. Virussen als bvd, ibv en brsv kunnen voor extra narigheid zorgen, maar daar kan wel tegen geënt worden.

Tegen *mycoplasma* is niet te enten. Bovendien is de aandoening heel besmettelijk en reageert ze slecht op antibiotica. Preventieve maatregelen zijn nodig om besmetting van kalf op kalf zo veel mogelijk te voorkomen, zoals het verbeteren van het klimaat en het optimaal verzorgen van de kalveren.